

Особистість дитини

5 рік життя

1. Мають знання про основні засоби загартовування, основні методи і прийоми оздоровлення, уміють самостійно виконувати найпростіші загартовувальні процедури, допомагають одне одному.
2. Володіють знаннями про гігієну тіла, предметного оточення, про основні чинники здоров'я та необхідність бережливого ставлення до власного організму та здоров'я;
3. За нагадуванням дорослих зберігають правильну поставу у процесі різних видів діяльності; володіють необхідними навичками особистої гігієни та самообслуговування.
4. Знають основні назви фізичних вправ, їх значення для покращення фізичного розвитку та власного здоров'я;
5. Знають елементи техніки виконання рухів;
6. Знають назви та правила використання фізкультурного обладнання,
7. Усвідомлюють необхідність збереження правильної постави у різних видах діяльності;
8. Під час ходьби та бігу узгоджують рухи рук та ніг;
9. Приймають правильне вихідне положення для виконання стрибка у довжину з місця та у глибину. При виконанні стрибка у довжину з місця приземляються на обидві ноги з перекатом з п'ятки на носок, у глибину на носки, з плавним переходом на всю стопу, руки вперед у сторони;
10. Володіють навичками різних видів лазіння у своєму індивідуальному темпі, не пропускають щаблів гімнастичної стінки;
11. Володіють способами метання у ціль та на дальність, приймають вихідне положення, виконують енергійний кидок у заданому напрямі, правильно ловлять і кидають м'яч кистями рук;
12. Впевнено виконують вправи з рівноваги, орієнтуються у просторі;
13. Самостійно за показом і вказівкою вихователя виконують загальнорозвивальні вправи, дотримуються напрямку руху окремих частин тіла за допомогою орієнтирів та без них.
14. Володіють навичками шиккування в шеренгу, колону за зростом, перешиккування в дві, три колони за ланковими, за орієнтирами та без них;
15. Виявляють спритність, швидкість, гнучкість, силу під час виконання загальнорозвивальних вправ, основних рухів.
16. У рухливих іграх цікавляться результатом своїх дій, беруть участь в іграх змагального характеру, вправах спортивного характеру; уміють гратися разом, узгоджують рухові дії з рухами інших дітей, грають за правилами.
17. Виявляють бажання обговорювати та планувати разом з дорослими спільну рухову діяльність;
18. Активно використовують набуті рухові уміння у самостійній руховій та інших видах діяльності, в природному оточенні.
19. Мають потребу у руховій діяльності, виявляють інтерес до занять з фізичної культури; виявляють позитивні емоції, самовладання, виявляють почуття товарищескості, співчуття до своїх однолітків; виявляють старанність у виконанні рухів для отримання позитивної оцінки дорослого.

Дитина в природному довкіллі

5 рік життя

1. Вміють помічати красу природи та емоційно реагувати на неї.
2. Вміють обстежувати об'єкти та явища природи за допомогою органів чуття.
3. Знають назви рослин (клен, осика, виноград, вишня, бузок, калина, горобина, герань, бальзамін, ліщина, пролісок, фіалка, підсніжник, мати-й-мачуха, гусяча цибулька)
4. Розрізняють гриби: лисички, сиріжки, печериці, білі, мухомор, біла поганка.
5. Знають тварин своєї місцевості (ведмідь, їжак, кінь, коза, вівця, кабан, вовк, лисиця, заяць, білка).
6. Знають птахів своєї місцевості (шпаки, ластівки, стрижі, ворони, сороки, горобці, синиці, граки).
7. Знають і розрізняють комах (метелики, жуки, мухи, мурашки, джмелі, бджоли)
8. Вміють розрізняти дерева, кущі, трав'янисті рослини.
9. Вміють визначати і називати характерні ознаки природних об'єктів і явищ; основні частини рослин, їх призначення, особливості будови тіла тварин, що живуть в різних умовах (у воді, на землі, в повітряному просторі).
10. Мають сформовані трудові уміння догляду за рослинами та тваринами, підтримання чистоти довкілля.

Гра дитини

5 рік життя

1. Зацікавлено ставляться до ігрової діяльності, беруть участь у різних видах ігор.
2. Використовують іграшки відповідно до їх призначення та змісту.
3. Використовують власний досвід для створення ігрових задумів, реалізують у них свої пізнавальні, комунікативні потреби.
4. Дотримуються рольових способів поведінки, норм та етикету спілкування.
5. Розпізнають емоції партнерів по грі, вчаться аналізувати їхню поведінку.
6. Групуєть предмети за заданими ознаками, виокремлюють спільне та відмінне, розташовують предмети у порядку збільшення або зменшення, використовують у мовленні числівники, орієнтуються у часі.
7. Створюють власні іграшкові будівлі за зразком, умовою, задумом; добирають необхідний матеріал, деталі; використовують різні способи створення будівлі та елементи оздоблення.
8. Виявляють творчість, імпровізацію, пропонують оригінальні ідеї для покращення гри.

Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі

5 рік життя

1. Виявляють інтерес до виконання завдань сенсорно-пізнавального розвитку в самостійній діяльності та під час організованої діяльності (індивідуальної, групової, колективної).
2. Встановлюють зв'язки між властивостями предмета і його призначенням, виявляють найпростіші залежності предметів (за формою, розміром, кількістю).
3. Використовують уміння простежувати зміни предметів (об'єктів) за однією-двома ознаками в конкретних життєвих ситуаціях.
4. Підпорядковуються змінам видів діяльності протягом дня, складають елементарний план власних дій, визначають порядок виконання доручення або інших побутових справ.
5. Орієнтуються на ігровому майданчику та в груповій кімнаті, дотримуються порядку розташування речей у шафці для роздягання, знають, чиї шафки знаходяться поряд, ближче, далі.
6. Використовують кількісну та порядкову лічбу у власних пізнавально-дослідницьких діях та продуктивній діяльності.
7. Виявляють пізнавальний інтерес до математики, математичних дій та пошуку математичного змісту в найближчому довкіллі й повсякденному житті.

Дитина у соціумі

5 рік життя

1. Мають елементарні уявлення про те, як створюються предмети (речі), з яких частин вони складаються, які матеріали використовують для їх виготовлення.
2. Розуміють взаємозв'язок між властивостями предметів, навколишнім середовищем та діяльністю людини.
3. Цікавляться практично-перетворювальною діяльністю дорослих, мають бажання пізнавати та відкривати властивості предметів, альтернативно застосовувати у власній діяльності.
4. Виявляють обізнаність щодо правил користування різними предметами, бережливо ставляться до своїх речей.
5. Виявляють інтерес до світу людей, готовність до міжособистісних стосунків.
6. Розуміють моральний зміст правил налагодження й підтримки позитивних стосунків між людьми, дотримуються моральних правил у взаємодії з дорослими та дітьми.
7. Вміють визначати й називати моральні якості за результатами вчинків, поведінки дітей і дорослих, співвідносити власну поведінку з моральними еталонами.
8. Розуміють наслідки прояву моральних і аморальних якостей людини, доцільність, красу моральних вчинків.
9. Оцінюють дії, вчинки дітей та дорослих з позицій засвоєних моральних правил.
10. Володіють основами культурної поведінки, культурою міжособистісних стосунків.
11. Розуміють цінність взаємодії з дітьми та дорослими, виявляють до них симпатію, співчуття, співпереживання, прихильність, турботу.
12. Мають знання про найближче оточення (сім'ю, вулицю, селище, місто тощо) та рідну країну (назву, державні символи, національний одяг тощо).
13. Виявляють інтерес до минулих і сучасних подій на рідній землі.
14. Виявляють почуття любові до рідного докільця, пошани до нього.
15. Знають правила безпечної поведінки на вулиці, в місцях загального перебування, під час користування предметами побуту, вміють їх дотримуватися.
16. Розуміють користь та потенційну небезпеку вогню, необхідність дотримання правил поводження з ним, дотримуються їх в різних ситуаціях життєдіяльності.
17. Мають первинні економічні знання.
18. Цікавляться працею дорослих, знають назви професій, трудові дії, розуміють і цінують результати праці.
19. Виявляють ініціативність, самостійність у різних видах трудової діяльності.
20. Володіють навичками самообслуговування, господарсько-побутової праці, праці у природному докільці.
21. Докладають зусиль для досягнення позитивного результату праці.

Мовлення дитини

5 рік життя

1. Вміють слухати й чути звуки природи, довкілля, звуки мови, інтонації мовлення, розрізняти та наслідувати їх.
2. Говорять чітко, виразно, володіють силою голосу, різним темпом мовлення.
3. Уживають різні типи речень (простих, складних), будують їх з допомогою дорослого, а пізніше самостійно.
4. Ведуть діалог, дотримуючись теми розмови (конкретно відповідають на запитання, підтримують діалог як вербальними, так і невербальними засобами мовлення).
5. У розмові з дорослими та дітьми вживають слова ввічливості; зрозуміло, чітко пояснюють свою думку іншим людям й адекватно сприймають інформацію від партнера по спілкуванню.
6. Переказують добре знайомі та вперше почуті казки та оповідання.
7. Складають невеликі загадки-описи, сюжетні розповіді про предмети, іграшки, за картинами, по пам'яті.

Дитина в світі культури

5 рік життя

1. Знають різноманітні техніки малювання.
2. Користуються пензлями, губками, мастихінами для тонування поверхні й отримання зображень.
3. Домальовують деталі, зафарбовують предмети, не виходячи за контури.
4. Експериментують з фарбами для утворення іншого кольору.
5. Розташовують зображення на різних поверхнях таким чином, щоб воно мало естетичний вигляд.
6. Створюють малюнки, використовуючи різні засоби виразності (колір, форму, композицію).
7. Проявляють ініціативність у процесі образотворення.
8. Передають не лише зовнішні ознаки, а й настрій образу.
9. Досліджують властивості різних матеріалів для аплікації.
10. Викладають і наклеюють на шаблони паперові кульки, ускладнюють візерунки.
11. Користуються ножицями, дотримуються правил безпечного вирізання.
12. Вирізають по прямій, по косій, по округлій формі.
13. Охайно користуються клеєм, пензлями для наклеювання, підставками для пензлів, серветками для промокання.
14. Використовують для аплікації готові форми з різних матеріалів (засушені рослини, пір'я, клаптики тканин, хутра, пластику, ватні диски тощо). Використовують елементи техніки колаж.
15. Використовують для аплікації залишкові матеріали (коктейльні трубочки, гумові пружинки, гудзики тощо).
16. Самостійно (або вмотивовані дорослим) прибирають після завершення роботи.
17. Досліджують матеріали для ліплення (звичайне тісто, солоне тісто, глину, гіпс).
18. Використовують під час ліплення раніше засвоєні прийоми й нові: загострення та заокруглення країв, вдавлювання матеріалу для ліплення у предмети різної форми для отримання відтиску, згинання країв сплющеної форми, згладжування поверхні виробу.
19. Створюють вироби, які можна використовувати для гри.
20. Працюють з харчовим тістом.
21. Декорують (виготовляють дрібні деталі й прикрашають ними створений образ) свої вироби. Наносять стекою рельєфи.
22. Обирають матеріали для реалізації творчого задуму.
23. Обговорюють задум і визначають шляхи його реалізації.
24. Виявляють інтерес до літературних творів найдоступніших для розуміння жанрів, слухають їх із задоволенням, за потреби звертаються до дорослого із проханням почитати.
25. Емоційно реагують на читання художніх текстів або унаочнення їх за допомогою певних видів театру.

26. Розрізняють малі форми фольклору, доречно вживають їх у своєму мовленні.

27. Мають уявлення про творчу працю поетів і прозаїків, знають авторів і назви найулюбленіших творів.

28. Здатні відповідати на рефлексійні запитання до тексту, аналізувати поведінку персонажів, емоційно передавати своє ставлення до змісту творів, зіставляти себе із певними літературними героями.

29. Можуть виразно продекламувати напам'ять 3-5 забавлянок, пісеньок, віршів. Розуміють сюжети народних казок, обігрують їх.

30. Мають інтерес до книг художнього та довідково-енциклопедичного спрямування, розуміють правила поводження з ними.

31. Виявляють схильність до художньо-мовленневої творчості: за допомогою дорослого складають власні казки, загадки, вірші, ігрові діалоги, беруть участь в інсценівках за змістом знайомих творів.

32. Усвідомлюють власні емоційні стани та реакції, почуття та відчуття щодо театральних вистав.

33. Озвучують та порівнюють свої емоції з емоціями однолітків, дорослих, персонажів театального дійства; здійснюють мистецьку рефлексію.

34. Налаштовуються на відвідування театру, помічають характерні особливості театру; поєднують особисті бажання й емоційні прояви з повагою до інших людей.

35. Здатні створювати мінібіографію героя театралізованого дійства, представляти персонаж вербальними й невербальними засобами.

36. Уміють використовувати різні атрибути та реквізит для створення певного образу за уявою.

37. Із задоволенням беруть участь у мистецьких заняттях Дитячої академії допитливого глядача та Акторської студії.